

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-02-12

Närvarande: F.d. justitieråden Torgny Håstad och Sten Heckscher samt justitierådet Göran Lambertz.

Ett enhetligt patentskydd i EU

Enligt en lagrådsremiss den 30 januari 2014 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Claes Almqvist.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

5 a §

Den systematiska utgångspunkten för lagförslaget är att bestämmelserna i patentlagen ska gälla för europeiska patent med enhetlig verkan i den mån bestämmelserna är relevanta och det inte har gjorts uttryckliga undantag. Ett undantag finns i 5 a §, där det föreskrivs att artiklarna 25–30 i det s.k. domstolsavtalet gäller vid den enhetliga patentdomstolens prövning av europeiska patent med enhetlig verkan. Artiklarna reglerar vilka handlingar som omfattas av ensamrätten och ensamrättens begränsningar. Frågan uppkommer om motsvarande bestämmelser i patentlagen (i huvudsak 3–5 §§) gäller i andra hand, eller om dessa bestämmelser är helt undantagna vid prövning av europeiska patent med enhetlig verkan. I författningskommentaren sägs att artiklarna 25–30 i domstolsavtalet ”har företräde” framför övriga bestämmelser i lagen. Det skulle kunna innebära att patentlagens bestämmelser gäller, fast i andra hand. Övervägandena (s. 45 f.) ger inte något klart besked. Frågan är inte utan praktisk betydelse. Det bör därför klargöras vad som gäller.

54 §

Genom 54 § tredje stycket blir paragrafens första stycke, om att den svenska patentmyndigheten ska förklara ett patent för upphört i sin helhet om patentinnehavaren skriftligen avstår från patentet, inte tillämpligt på ett europeiskt patent med enhetlig verkan. Skälet är att ett sådant patent enligt förordningens artikel 3.2 får upphävas endast med verkan för alla de deltagande medlemsstaterna. Med samma motivering (remissen s. 55) ska 54 § andra stycket om hinder mot upphörandeförklaring genom den svenska patentmyndigheten när ett patent är utmätt m.m. inte heller gälla ett europeiskt patent med enhetlig verkan.

Frågan blir då om en patentinnehavare trots en utmätning av ett europeiskt patent med enhetlig verkan kan upphäva patentet med verkan för alla de deltagande medlemsstaterna, eftersom förordningen inte innehåller något hinder mot ett upphävande i denna situation. Svaret finns möjligen i förordningens artikel 7, där det står att ett europeiskt patent med enhetlig verkan ska, som förmögenhetsobjekt, i sin helhet och i alla deltagande medlemsstater anses som ett nationellt patent i den deltagande medlemsstat där sökanden hade sitt hemvist (m.m.). Eftersom förordningen gäller som svensk rätt torde resultatet bli att 54 § andra stycket om hinder mot upphävande efter utmätning blir tillämpligt även på ett europeiskt patent med enhetlig verkan, trots att stycket anger att stycket inte gäller på sådana patent. Problemet förtjänar förnyat övervägande.

94 a §

I paragrafen anges att en registrering i det europeiska patentregistret av ett skriftligt avtal om pantsättning av ett europeiskt patent med enhetlig verkan har verkan enligt bestämmelserna i 12 kap. patentlagen. Vidare anges bl.a. att panthavaren efter ansökan om registrering ska ha samma ställning som en handpantavare (se 102 §).

Paragrafen ger intrycket att det sagda gäller alla europeiska patent med enhetlig verkan. Som ovan angetts ska ett sådant patent emellertid, som förmögenhetsobjekt, anses som ett nationellt patent i den medlemsstat där sökanden hade sitt hemvist. Trots vad som i förordningens artikel 3 står om att ifrågavarande patent ska ha enhetlig verkan i alla de deltagande medlemsstaterna, kommer 94 a § att tillämpas bara på patent med svenska sökande. Det betyder t.ex. att verkan av en icke registrerad säkerhetsöverlåtelse kan vara giltig

enligt en annan medlemsstats rättsordning mot den som därefter fått en panträtt registrerad, oavsett vad som gäller enligt svensk rätt i detta hänseende. Det bör därför övervägas att i 94 a § tillfoga att det sagda gäller bara patent eller patentansökningar med svenska sökande.